

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 120 Lei
Pe jumătate 60 Lei
In America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 4 Lei a doua și a treia oră 2 Lei.

Unde să ne trimitem copiii.

Cum se fac primiriile în Școlile Normale de stat. — Primiri în Școlile Militare din Mediaș și Târgu-Mureș.

E aici vremea, când toți părinții se gândesc cu groază la viitorul copiilor lor. Unde să-i dea la școală, cât îi costă, ce viitor pot avea și altele multe. Credincioși făgăduinței de a fi cât mai de folos cetitorilor noștri, vom da la acest loc toate povețele de lipsă pentru părinți, rugându-i ca aceste povețe să le și urmeze și să le împărtășească mai cu seamă acelor cunoscuți ai lor, care au copii de trimis la școală.

I. Sătenii noștri fac bine dacă-și dau copiii lor la Școlile Normale, unde nu trebuie să plătească pentru ei nimica și peste 7 ani ies învățători gata. Astăzi învățătorii dela sate adevărat, că încă nu-s plătiți chiar așa cum ar trebui, în cele mai multe locuri însă primesc în folosință 2—3 jugăre de loc, din cari scot mai mulți bani decât plata. Mai au apoi și cvartire în natură.

La școlile normale ale statului cererile la concurs vor fi scrise și iscălite de către părinți înșiși, arătându-se și locuința și ocupația părinților. La aceste cereri se vor adauge următoarele scrisori:

1. Extract de naștere, dela notarul, din care să se vadă că atât băieții cât și copilele sunt între 13 și 15 ani. 2. Actul de vaccină (vârsat) sau dovadă că a zăcut de vârsat. 3. Certificat al primăriei locale, prin care să se dovedească cumcă este fiu de român. 4. Certificatul (atestatul) de absolvire al unei școli primare urbane (orașane) sau al unei școli rurale (dela sate) complete. Să nu se uite, că copiii vor avea să facă examen de primire atât oral (cu vorba) cât și scripturistic (în scris).

Toți părinții, cari au de gând să-și dea băieții sau fetițele la școlile normale ale statului, să se intereseze la direcțiunile școlilor normale din apropiere, că pe când trebuiesc înaintate aceste rugări și să nu uite că pe rugări trebuie timbru fișcal de 1 leu și de ajutor de 25 bani.

*

II. O altă școală bună, la care se cresc copiii în cinste, fără nici o cheltuială, este Școala Tehnică a Aeronauticii din Mediaș. La școala aceasta se cresc viitorii măestri și submăestri specialiști în ramura mecanicii și construcției de avioane și aerostate. Această școală ține 6 ani. În toată vremea aceasta întreținerea și instrucția elevilor cade numai în

sarcina statului, părinții sau tutorii elevilor plătiind la început numai o taxă de 50 lei.

În Școala Tehnică se primesc elevi numai în clasa I, absolvenți ai cursului primar urban sau rural, trebuind să fie la intrare de 11 până la 14 ani. Dacă însă au făcut și vreo clasă de liceu sau de școală de meserii, pot să fie cu 2 ani și mai bătrâni.

Rugările pentru înscriere trebuie înaintate până la 15 August, alăturând următoarele scrisori: 1. Extractul de naștere; 2. Certificatul de studiile absolvite; 3. Actul de vaccin; 4. Certificatul de bună purtare eliberat de școala unde a urmat ultimul an; 5. Certificatul de naționalitate română dela comuna respectivă, întărit de prefectura județului, prin care să se dovedească, că părinții candidatului au primit supușenia română; 6. Un act prin care se constată profesiunea părinților sau a reprezentanților legali ai candidatului, eliberat de autoritatea unde aceștia fac serviciu; 7. Un angajament al părinților sau al reprezentanților legali, semnat și de candidat, și autentificat de autoritățile judecătorești, că consimt și se obligă a despăgubi statul cu sumele cheltuite cu întreținerea elevului în cazul când: a) elevul ar părăsi școala fără motive bine determinate sau ar fi eliminat din școală pentru purtare rea sau rea învățătură, b) elevul după absolvirea școlii nu ar servi în cadrele tehnice ale aeronauticii militare.

Examenul de admitere va avea loc în localul Școlii din orașul Mediaș (Transilvania) dupăcum urmează: În ziua de 5 Sept. vizită medicală, după care candidații vor fi supuși următoarelor probe: A) Probă scrisă: 1. Din limba română, o pagină dictată, din care se apreciază ortografia, punctuația și caligrafia, sau o compunere de puterea ultimei clase primare. 2. Un exercițiu sau o probă de aritmetică ori geometrie de asemenea de puterea ultimei clase primare. 3. Un exercițiu de desen în clasă după natură. B) Probă orală: Pentru a fi admiși la oral candidații trebuiesc să obțină la probele în scris media cel puțin 6 și la fiecare lucrare în parte nota cel puțin 5. Proba orală constă din: 1. Limba română: citirea cu glas tare și analiza. 2. Aritmetica și geometrie: exerciții și probleme. 3. Istoria Românilor. 4. Geografia României.

După terminarea Școlii absolvenții obțin diploma de submăestru cl. III. cu drept de avansare, beneficiind de reducerea serviciului militar potrivit art. 53 din legea de recrutare. Acei dintre absolvenți cari doresc a continua

studiile se pot prezenta la Școala de ofițeri mecanici ai Aeronauticii și, în cazul acesta, sunt obligați a servi în cadrele tehnice ale Aeronauticii, ca ofițeri, cel puțin 9 ani.

*

III. O altă școală, unde copiii se cresc în cinste este liceul militar „Mihail Viteazul“ din Târgu-Mureș.

Cererea pentru concurs trebuie să fie trimisă liceului în timpul dela 10 Iulie la 10 August. Candidații pentru clasa I. trebuie să aibă vârsta de 10—13 ani impliniți în Septembrie 1925. La această cerere se va alătura 100 lei în bani gata apoi 1. Extract de naștere și certificat de botez. 2. Certificat de 4 clase primare. 3. Certificat de bună purtare a candidatului, eliberat de școala de unde vine. 4. Un certificat prin care să dovedească naționalitatea și calitatea de cetățean român a tatălui. 5. O declarațiune — angajament a tatălui. 6. Pentru orfanii de război un act doveditor a recunoașterii de orfani sau fii de invalid de război a tatălui din partea oficiului I. O. V. 7. Pentru copiii nemilitarilor un act prin care să se constate ocupațiunea tatălui sau a mamei sau a tutorelui. 8. Un certificat de moralitatea părinților, când aceștia sunt în viață. 9. O declarație din partea părinților sau tutorelui, pe cuvânt de onoare, arătând starea materială de care dispun. Semnatura după această declarație va fi vizată pentru fiii de nemilitari de judecătoria ocolului respectiv, sau de primărie pentru cei din comunele rurale. Dacă ar lipsi dintre acestea un singur act, nu se va face înscrierea.

Toate aceste rugări trebuiesc făcute după formularul întocmit de direcțiunea școlii, pe care să-l ceară mai bine în persoană fiecare tată, dela Târgu-Mureș.

În anul acesta sunt 50 de locuri pentru clasa I. din care cea mai mare parte burse și o parte solve. La concurs vor fi primiți numai elevii din Ardeal (elevii din Maramureș și Bistrița-Năsăud vor concura la Liceul Militar Cernăuți, unde sunt în clasa I. 40 burse și 10 solve).

În clasele II, III. și IV. candidații se pot înscrie la orice liceu din țară. Condițiunile de admitere se găsesc publicate în Monitorul oficial Nr. 147 din 8 Iulie, la pagina 8112—8118. Locuri libere sunt: la Liceul Militar din Craiova în cl. II. 4 burse, la Iași la clasa III. 3 locuri burse, la clasa V. 23 locuri burse, Cernăuți cl. V. 40 burse și 10 solve.

Vizita medicală va începe în dimineața zilei de 15 August, când toți candidații trebuie să fie prezenți la liceu. Concursul constă din probe scrise și orale. Probele scrise la cl. I. se vor face la limba română, istorie, geografie și matematică. Probele orale vor fi la limba română, aritmetica și geometria, istoria românilor, geografia României întregite.

Crucea puterea lui Dumnezeu este!

Al doilea lucru de care se tem pocăiții este *sfânta cruce*. De cruce nu se poate lipsi românul până când moare. Este o pedeapsă dacă nu-ți vine popa cu crucea la Bobotează.

Crucea a fost cea mai puternică armă pentru creștini. Așa scrie sf. Pavel: »Cuvântul crucii celor pieritori nebunie este, iară nouă celor ce ne mântuim puterea lui Dumnezeu este«. (I Cor. 1, 18). Iar în cărțile bisericești se scrie: »Doamne, asupra diavolului crucea ta ai dat nouă«. De aceea nici nu e mirare că se feresc cei necredincioși de ea.

Predicatorii pocăiți spun că au-i iertat să-ți faci chip cioplit ca să te închini lui. Asta o zicem și noi. Nu ne închinăm lemnului cioplit în forma crucii, ci ne închinăm răscumpărării, de care ne aduce aminte lemnul acesta cioplit. Pentru ce fii tu în casă chipul bunicului tău și încă îl pui în loc de frunte? De aceea oare, ca să te închini la hârtia aceea pe care e făcut chipul? Ba, de unde! Hârtia aceea îmi aduce aminte de bunicul meu, de omul acela bun, care mă ținea în brațe și-mi spunea povești când eram mic. De câte ori mă uit la hârtia aceea de pe perete, mi-se împrospează în minte toate amintirile din copilărie și îmi aduc aminte de toate sfaturile ce mi-le-a dat bunicul. Dacă ași scoate din casă chipul acesta, ași uita în curând de omul acela bun și ași face cel mai mare păcat.

Așa stă lucrul și cu lemnul cioplit în forma crucii. Ne aduce aminte de patimile lui Isus ce le-a suferit pentru noi pe acest lemn. Și dacă nu ar fi cioplit creștinii

vechi cruci, ci ar fi rămas numai lângă slova bibliei, așa cum spun pocăiții, ar fi uitat în curând de toată patima mântuitoare.

Sau, ați auzit de-a bună seamă de împăratul Napoleon, vestit în războaie, care a scăpat Franța de atâția dușmani. Francezii în semn de cinste îi păstrează și azi vestmintele și sabia. Se fac și săbii din fier, așa cum a fost a lui și francezii le acapă pe pereți în casă și zic: »așa a fost sabia lui Napoleon«.

Iar noi să scoatem afară crucile din casă, crucea aceea care ne aduce aminte de mântuirea neamului omenesc întreg?! Iarăși zic, nu ascultați de pocăiți, căci crucea pentru ei este nebunie, iar pentru noi puterea lui Dumnezeu este.

Dr. I. Florian canonic.

DE PRIN SATE

Ruperi de nori cu grindină.

Dintr'o scrisoare pe care ne-o trimite dl *Simion Ungurean*, comerciant în Bicz, tipărim acestea vești triste:

Pe la jumătatea lui Iulie, asupra comunei *Bicz* (jud. Ciuc) și a împrejurimilor, s'a deslănțuit o cumplită furtună cu grindină și cu rupere de nori ca și cari nu s'au mai pomenit nici de 70—80 de ani. În comunele *Ivanos* și *Ticuș* vântul a stricat grajduri, cotețe, șoproane și a smuls pomi cu rădăcini cu tot. Ba au fost stricate și locuințe omenești. Bieții locuitori n'au putut mântui nimic, au fost mulțumiți că au scăpat ei cu viața.

Șivoaiele aduceau bolovani, stâlpi de porți, bărne, grajduri, lemne cu grămada. Apele pătrundeau în case pe ferești. Oamenii au fugit la dealuri. Satele erau un lac, o mare. Nu se mai vedeau nici capetele păpușoiului de prin grădini. Prepestenie mare...!

Oameni bătrâni de 70—80 de ani spun, că dâșii așa ceva n'au mai apucat!

Coloniștii sau „telepeșii“ dela Ludoș.

Correspondentul nostru de pe Câmpie ne trimite următoarele știri, nu prea bune și cari trebuie să fie cunoscute de cei în drept:

În seara de 5 Iulie preotul *Teodor Nagy* din *Zaul de Câmpie* dimpreună cu primarul acelei comune și măistrul măsar *David* din *Sângerul de Câmpie*, mergând cu trăsura dela *Ludoșul de Murăș*, către casă, între *Ludoș* și *Sânger*, au fost atacați de o bandă de coloniștii Unguri. I-au bătut bine pe Români apoi s'au făcut nevăzuți în întunerecul nopții.

Acești coloniști în 1918 au omorât pe un Român din *Sânger* pentru că a îndrăznit a-și adăpa calul la fântâna lor. De atunci într'una provoacă pe Români.

E primejdios a merge numai singur până la *Ludoș*, chiar și ziua mare. Cu atât mai primejdios e însă noaptea. Coloniștii unguri sunt adevărată primejdie pentru câteva comune românești. Mai primejdioși sunt însă pentru statul român.

Di Ministru de agricultură de dragul sauteama lor (?), a ordonat consilierilor agricoli din *Ardeal* suspendarea oricărei afaceri de expropriere a moșiilor lor. Această împrejurare le-a dat curaj și mari nădejdi. De atunci amenință ei pe Români. Zilnic dai de ei în *Ludoșul de Murăș* înaintea cooperativei ungurești „*Hangya*“, care e cuibul lor, adunați în cete de câte 20, cu femei și copii, făcându-și sfaturile. Și dacă te apropii de ei neobservat, auzi bine înjurăturile grosolane la adresa statului român și a românismului întreg, amenințând cu pumnii încheștați. La o strămoare fac însă jurăminte de mare credință și fidelitate către statul român, câștigând astfel timp pentru alte fărâdelegi.

Ar fi de dorit să revină dl Ministru asupra ordonanței sale, luându-le puțința de a se întări pe vecie pe aceste plaiuri românești și cruțând astfel pe Românii din *Câmpie* de atâtea batjocuri și chiar și omoruri. — Coresp.

Binevoitorii și sprijinitorii gazetelor noastre plătesc abonament 150 lei pe an

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Insemnări din Italia.

De A. Melin.

CAPITOLUL VII.

În Vatican. — Comorile creștinătății. — Biblioteca. — Stanzele și Loggiile lui *Raffaell*. — Capela *Sixtină*. — Pinacoteca. — Muzeele.

Lângă biserica *San Pietro*, din care ieșim cu sufletele înălțate și cuprinse de sfântul fior al credinței, este *Vaticanul*, locuința urmașilor sfântului *Apostol Petru*.

Să vă închipuiți, dragi cetitori, un palat cu sute și mii de odăi, zidite și înfrumusețate nu pentru lumeștile și zadarnicele plăceri ale unui om singuratic, ori ale curtenilor lui, ci ca să fie adăpostul vrednic a tot ceea ce mintea și inima omenească a știut să alcătuiască mai mare și mai înălțător în cursul veacurilor...!

Aici se găsesc îngrămădite atâtea comori, câte nu poate să arate lumea nici într'o casă de pe suprafața pământului. Nu lăzi cu aur și argint, nu sertare, cu pietrii scumpe, nu grămezi de bani și de alte scumpeturi trecătoare, pe cari poate să le strice rugina, ori să le roadă moliile. O, nu! Ci icoane și statui, cari înveșnicească cea mai înaripată simțiri creștinești, zugrăvite ori tăiate în marmură neperitoare, de cei mai mari artiști ai omenirii. *Evangelia* lui *Hristos*

n'a făcut numai stinți, ci a născut și măștri, neîntrepuți de nici o altă pornire omenească. Credința este o apă fermecată, care dă aripi și înalță la ceriu pe trepte de marmură, printre statui și icoane mai frumoase decât toate închipuirile. Ucenicii *Nazarineanului* au întrecut în această privință pe închinătorii tuturor altor proroci, decând e lumea lume și pământul pământ!

Și ceea ce n'a mai încăput în basilicele *Romei*, în lăcașurile de închinare creștinească din toată lumea, se găsește aici în camerele și sălile *Vaticanului*. Iar acestea comori *Papii* nu le socotesc a fi numai ale lor, nu le țin încuiate și ascunse, ci lumea întreagă poate să le vadă și să se înalțe de graiurile lor puternice și adânci. Pe *Papa* să nu ni-l închipuim ca pe-un îmbogățit al lumii acesteia, ros de lăcomie, de sgârcenie și de dragostea păcătoasă a scumpeturilor. El este un preot umil, un „*servus servorum Dei*“, un slujitor al slujilor lui *Dumnezeu*, pe care îl încapă foarte bine o cămăruță modestă, un pat călugăresc și un îngenunchier pentru rugăciuni necurmăte. Încolo întreg palatul său este un muzeu al creștinătății de pretutindeni și chiar și al celor neluminați încă de *Duhul Sfânt*, unde toți pot să intre, să vadă, să se însuflețească de ale credinței minunate graiuri...! Se și perândă prin *Vatican* zeci de mii de vizitatori în fiecare zi, din toate neamurile și țările pământului.

În locul acesta, unde este astăzi *Vaticanul*,

a fost demult, pe vremea păgânilor, *circul lui Nero*, chinătorul de creștini, împăratul nebun, care cu păgânătăție lui băgase în groază lumea întreagă. Și, unde se înalță acum cupola lui *Michel Angelo*, ori unde se scaldă în roua amurgurilor chiparoșii din grădina *Vaticanului*, în zilele lui *Nero* muriau creștinii cu sutele de mii, sfâșiați de lei și de tigri, ori ardeau unși cu rășină și luminau astfel petrecerile unui biet descreerat păgân. Aici, aproape, a murit și sfântul *Petru*, atârând cu capul la vale, pe lemnul celor mai grozave chinuri...

Dar acelea vremuri de sânge și de părjoal au trecut demult. Azi, în locul crucilor și al temnițelor cumplite, în locul vizuinilor pline de fiare, se înalță ziduri liniștite și pașnice. Pe unde a curs sângele martirilor, azi murmurează izvoare cristaline și prin arbori cântă păsărele, preamărind parcă marea izbândă a celor ce au știut să moară, pentru *Isus* și pentru credința lor mântuitoare.

Prin muzeele *Vaticanului* ne conduc arhieriei noastre, în fața cărora gardiștii palatului se închină cu plecăciuni adânci și dau toate lămuririle. Ne împărțim în două cete mari, unii pe lângă *Preasfințitul Nicolescu* al *Lugojului*, alții cu *Preasfințitul Iuliu* al *Gherlii*.

Mai întâi vedem *Biblioteca Vaticanului*, săli nesfârșite, cari cuprind 300,000 de cărți tipărite și peste 30,000 de manuscrise, începând cu papirosurile egiptene, până la codicii auriți ai veacurilor de mijloc. Tot aici sunt așe-

Știrile Săptămânii.

Mal nou: In consiliul de miniștri de Miercuri 29 Iulie Blajul a fost declarat capitală de județ în locul Diciosânmărtinului.

Nenorocirea prefectului din Aiud. Prefectul Dr. Camil Velican din Aiud mergea săptămâna trecută la Sângeorgiul român, la băi, cu automobil. La Beclean frâna automobilului s'a stricat, automobilul s'a isbit de podul de peste Someș și a căzut în apă. Atât prefectul cât și doamnă-sa s'au rănit destul de tare, șoferul a scăpat cu spaima. Amândoi răniții au fost duși la spitalul din Dej.

Prietinii hoțomanilor Tomescu și Munteanu. Acești vestiți hoțomani au fost până în Aprilie în temniță. Atunci însă sergentul Dan Spătar, caporalul Ioneci și soldatul Gogu Ioan i-au făcut scăpați. Hoțomanii au luat-o la sănătoasa, soldații însă au fost prinși, iară consiliul de războiu al corpului V. de armată din Brașov i-a judecat Vineri în 24 Iulie, și anume pe soldatul Gogu Ioan la 2 ani temniță, pe sergentul Dan Spătar la 1 an, iară pe caporalul Ioneciu l-a achitat.

Groznică nenorocire dela Timișoara. Este în Timișoara o fabrică de conserve, adecă de păstrat poamele peste iarnă în zahăr, numită fabrica Prohasca. In această fabrică poamele se fierbeau în loc de zahăr, care e scump, în tot felul de mestecături mai ieftine. Soția directorului fabricii gustând din aceste poame a căzut la pământ amețită și tot așa au pățit și 50 de muncitori, cari au gustat din ele.

Lucrul s'a tăinuit până acum, nu cumva să se păgubească fabricantul. Dar de acum se va vedea care este cauza înveninării celor 50 de muncitori, și întrucât se va dovedi șgârcenia fabricantului, își va primi pedeapsa după vrednicie.

O minune întâmplată la mormântul Papei Piu al zecelea. Intr'una din zilele luni Maiu a mers în biserica sfântului Petru dela Roma un domn foarte bine îmbrăcat, ducând și predând unui crâsnic o lumină foarte

mare și groasă, pentruca să o aprindă la mormântul Papei Piu X. Crâsnicul i-a implinit dorința și a dus lumina la mormânt. Când era s'o aprindă un glas necunoscut i-a strigat: „Nu o aprinde!“ S'a speriat, a mers în odaia de îmbrăcare a preoților și a spus pățania unui alt crâsnic. Au mers apoi amândoi înapoi și au încercat iarăși să aprindă lumina. Dar din nou au auzit aceeași voce strigând: „Nu-o aprindeți!“ Crâsnicii sperându-se au mers la un preot și i-au spus pățania. Preotul a început a bănui răul și a încercat să rupă lumina. Când colo ce era? Lumina era goală din lăuntru, iară în mijloc era un fel de dinamită, numită melenită.

Iată așadară cum o adevărată minune a mântuit biserica sfântului Petru de dărâmare!

O binefacere răsplătită. Săteanul Ioan Muntean din Cacova Aiudului, fiind apucat de furtună la câmp, a căutat să se adăpostească sub crengile unui copac. Scutindu-se acolo de ploaie, a auzit prin apropiere plâns de copil speriat. Căutând să vadă ce este, a dat peste un biet copilăș, apucat și el de furtună și ud până la piele. O fi vrut să meargă la părinții lui, cari erau și ei în câmp, și a fost cuprins de prepestenie. Norocul lui că era Muntean Ioan prin apropiere. Ori norocul lui Muntean, că a dat peste copilăș, vom vedea la urmă! Copilul simțind glas de om pe lângă el, nu a încetat din plâns, ci striga și mai tare: du-mă la tatică, du-mă la tatică! Creștinului i-s'a făcut milă de copil și, cunoscându-l a'cui era, îl ia de mână și pornește cu el să-l ducă la ai săi. Mergând așa prin ploaie, abia au făcut ca la 100 de pași, când un fulger cumplit a căzut tocmai în copacul sub care se adăpostise Ion Munteanu de furtună. Dacă mai era acolo, se alegea praf și pulvere de dânsul, cum s'a ales de arbore..! Așa, făcând bine copilului, s'a mântuit de-o moarte sigură.

Mal avem foști prizonieri de război în Asia. Un neguster din Timișoara a primit de curând o scrisoare din China, dela o rudenie a sa care a fost prizonier de război la Ruși. Acest ardelean năcăjit, care ar dori din toată inima să vie acasă și nu poate, — spune, că acolo, în țara Chinezilor, se mai găsesse 300

până 400 de foști prizonieri, toți din Ardeal și Banat, având nestămpărat dor de țară și de ai lor. Inșă nu pot veni, că n'au pașapoarte! Așa se topesc, săracii, de jale și de alean... Poate vor și muri de dor, fără să-și mai vadă odată pământul în care s'au născut și crescut. Bieții de ei!

L-au omorât albinele. In orașul Provins din Franța un om bătrân de 70 de ani a mers în grădina vecinului său. Deodată s'a așezat pe el un roi de albine. Bietul om a murit, împuns de atâtea albine, fără de a-i putea ajuta medicul sosit în ajutor.

Aviz școlar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: Elevii cari au terminat cu succes clasa patra a liceului de băieți din Blaj și nu mai doresc să mai continue liceul, ci vreau să urmeze o școală de specialitate (comercială, silvică, industrială), sau să îmbrățișeze vre-o carieră practică, sunt invitați să-și înainteze în acest sens o petiție către direcțiunea liceului pentru a li-se elibera certificatul de absolvire a cursului inferior de liceu. Acest certificat nu se eliberează acelor elevi cari doresc să urmeze liceul și pe mai departe. — *Direcțiunea.*

Petrecerea de vară. Comitetul școlar al liceului român de stat din Reghin, invită cu toată dragostea la petrecerea de vară ce se va aranja Luni în 10 August a. c. în pavilionul din parcul orașului Reghin. Inceputul la orele 9 seara. Venitul curat este destinat pentru fondul de clădire al liceului.

Săciul a văzut balaur..! Când cu puvoaietele din săptămânile trecute un săciul din munții Gurghiului își pierduse caii. Dobitoacele înfricate de fulgere și de trăsnete s'au tras și ele, săracile, mai la adăpost într'o pădure. Și pe urmă s'au rătăcit. Dar săciul cunoaște toate petecile și dă de cai. Ii aduce spre sat, prin codru. Intr'o vale adâncă însă, caii încep să sforăie cumplit, sar în labele de dinapoi și o iau la goană nebună prin huceaguri înainte..! Ce să fie asta, om de Dumnezeu! — își zice Eștan săciul. Hoalbă ochii și, Maică Preacurată nu mă lăsa..! Gata să moară de frică. De-a curmezișul potecii o spurcăciune de balaur, lung ca de zece prăjini! Solzos și verde ca o șopârlă și cu ochii sflederitori ca para focului. Avea și gura căscată... O gură cât o șură, cu colții cât cumpăna fântâni! Ptiu, ucigă-l crucea bălaur, că grozav mai era. Săciul nici n'a făcut mulți pureci văzându-l,

zate și darurile foarte scumpe, primite de Papi dela capetele încoronate și dela celea mai felurite popoare ale lumii. Ne amintim în treacăt de călugărul Gheorghe Șincai al neamului nostru, care aici, în această bibliotecă, a găsit celea mai temeinice dovezi ale istoriei și latinității noastre. Aici s'a zămislit acel strigăt mântuitor, care a trezit din somnul cel de moarte pe străbunii noștri, la sfârșitul veacului al 18-lea, când s'a spus: „Mult iaste a fi născut Român!“ Cronică lui Șincai și toate crezurile românești ale luceferilor redeșteptării noastre, de-aici au pornit, din „Biblioteca Apostolica Vaticana“ și din icoanele de marmură de pe Columna lui Traian!

Ne apropiem de *Stanzele și Loggtele* lui Raffael! Sunt odăi și coridoare cu celea mai vestite zugrăviri din toată lumea. Icoanele nemuritoare acoper pereții de jos până sus și cuprind și cerimea în culori blânde, fermecătoare, și neînchipuit de frumoase... Iată mărețul tablou, înfățișând disputa asupra Sfântului Sacrament, în jurul căruia s'au adunat patriarhii, mitropoliții și episcopii din toată lumea. Frunțile lor sunt năpădite de lumină cerească și de buze le curge par'că imnul de veșnică preamărire al sfântului Toma de Aquino:

„Tantum ergo sacramentum
Veneremur cernui!“

*) *Infelesul pe românește:* O taină atât de mare a căde s'o cinștim, neîncetat privind-o.

In față, filozofii școalei păgâne din Atena, cu ochii trudnici și cu fețele încrețite. Zbuciumul lor vrea să arate, că lumina mântuitoare nu poate veni decât de sus, dela harurile descoperii dumnezeiești..!

Apoi alte icoane, nenumărate, cari toate ținesc să arate sfințenia și sublimitatea credinței creștinești. E covârșitor tabloul, în care un preot din vechime, slujind la altar, e sbuciumat de îndoieli și nu poate pătrunde taina preschimbarii pâinii în corpul și sângele Domnului. El înalță pânea azimă deasupra frunții și mâinile și gândul îi tremură... Nu poate crede minunea. Inșă, iată, pânea albă ca neaua, se înroșește ca de foc și dintr'ansa se preling picuri de sânge, ferbinți și vii..! Preotul îi vede, se cutremură și crede.

Acesta e poate cel mai minunat și mai succes chip al nemuritorului Raffael.

Mai sunt și alte icoane, arătând mari întâmplări din istoria omenirii și a creștinătății, pe cari văzându-le, simți par'că cum palpită în față ta toate veacurile și toate vremurile, dela împăratul Solomon al Iudeilor, până la Attila și până la încoronarea lui Carol cel Mare.

Prin ganguri strănte, pe scări tocite, de marmură, coborim la *Capela Sixtină*, bisericuța de casă a Papilor, unde slujesc urmașii lui Petru și se roagă pentru păcatele lumii. Aici se fac și alegerile Papilor, când cardinalii, ca să fie ferțiți de îndemmurile lumii, sunt zidiți în cămăruțele din jur și nu pot ieși afară, până

vestesc lumii cu bucurie cerească: „Habemus Papam!“ (Avem Părinte!).

Capela Sixtină, numită astfel după numele Papii Sixtus al 4-lea, care a lăsat să se zidească între anii 1473—81, e vestită pentru frescurile lui Michel Angelo, cel mai mare arhitect și pictor al Italiei, ori poate al lumii întregi.

Indată pe perețele din dreapta, e *Judecata cea din urmă*, cu Raiul și Iadul, chip sguduitor și fără pereche în lume. Sus, lângă cerime, e Marele și Dreptul Judecător, având la dreapta și la stânga pe buni și pe păcătoși, despărțindu-i cum desparte păstorul oile dintre capre. In mijloc Isus, cu Preacurata și cu apostolii. Dreptii se înalță spre ceriu, plutind printre nori luminoși. Cei condamnați cad ca fulgere seci în focul veșnic al Iadului. Zadarnic își frâng mâinile și se sbat să se țină aproape de cărările mântuitoare. Soarta lor e hotărâtă. După moartea în păcate, nu mai este scăpare! Jos, morții cari se ridică din morminte și se apropie și ei de judecată. Unii au ochi calzi de nădejde, alții, știindu-și sufletele negre, privesc cu teamă și cu groază spre înălțimea tronului dumnezeesc.

Pictorul Michel Angelo, pe când lucra, fusese necăjit adeseori de-un cardinal cicălit. Și drept răsbunare, meșterul l-a închipuit și pe el, pe cardinalul, între condamnații Iadului! Chipul i-se vede bine, în colțul din dreapta, jos, mai purtând, spre veșnică batjocură, și două mari urechi ca de măgar... Așa sunt artiștii, nu iartă și te toarnă la Iad, fără drept de ape-

ci a luat-o la goană, mai turbată decât caii lui, spre sat... Să-și dea duhul nu alta. Ş'apoi a făcut o larmă ş'un ciorobor, încât toți săcuii, cu dascăl, cu primar cu tot, au pus mâinile pe topoare și au ieșit la valea cu pricina să taie balaurul...! Căci să nu uităm: săcuii când sunt mulți, n'au frică de nimic, nici chiar de bălauri. Dar balaurul n'a mai așteptat pe săcui, ci s'a făcut nevăzut. In viroagele codrului, sau in negura norilor... Cine să știe? In aceeași zi după amiază, însă, balaurul a fost văzut de oamenii din altă comună, tot săcuiască. Urca la deal cu copacul de coadă țărăș, cu spinarea sticlind ca oțelul in soare... Au fost înștiințați și jandarmii, pacoste mare!

Poșta gazetei.

Albin. Iată o strofă din poezia »Mi-e dor«:

»Mi-e dor de satu-mi părăsit
Cu casa-mi mică și curată,
De mama mea ce-o iubesc
Și am lăsat-o supărată,
De prietenii ce mă ador

Mi-e dor!»

Cu greu credem să fie astfel de prietini pe lume! De altfel adorație se dă numai lui Dumnezeu. Incolo poezia are și unele icoane destul de frumoase. Credem că veți reuși să scrieți și poezii chiar bune. »Toamna se apropie! Dar noi publicăm numai versuri, cari au vre-o legătură cu poporul, cu satele, cu plugăria datătoare de pâine și de sănătate sufletească. Acestea versuri trebuie să fie ținute însă in graiul și la priceperea poporului!

Au apărut și se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic „Cărțile Bunului Creștin” Nr. 1. „Despre păcat” Nr. 2. „Fiți desdăvârșiți!” și Nr. 3. „Bolșevicii și biserica” Fiecare broșură de câte 64 pagini costă numai 5 lei plus 25 bani porto postal.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Citiți și răspândiți: „UNIREA POPORULUI”

De vânzare

La Ioan Cisteian lui Ironim, in Bucerdeea grănoasă, lângă Blaj, se află de vânzare:

3 tauri albi de prăsilă

Doi sunt de câte 3 ani, iar al treilea de 2 ani. Se vând pe garanție. Cine are voie de cumpărat, e poștit să-i vadă. Taurii sunt ținuți la pășune.

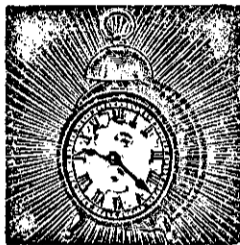
IOAN CISTEIAN

proprietar in Bucerdeea grănoasă.

3-3 (55)

M. FRIEDMANN

ceasornicar și juvaer în BLAJ,
Strada Timotei Cipariu.

Se găesc tot felul de oroloage atât de busunar cât și de părete. Face și reparațiuni de orice fel.

Prețuri reduse.

Cumpăr aurituri și argintării.

24 19-?

A V I Z!

O femeie văduvă in vârstă de peste 40 de ani, caută loc, ca ecoanoamă, la un preot. Se pricepe la toate. Poate conduce și economia. Adresa la Administrație. (60) 2-3

Pânzeturi pentru costume naționale, sârmă, arniciuri și lână, mare asortiment la magazinul

Ștefan Nyerges, Blaj

Tot aici se află in depozit stoffe de lână pentru uniforme la fete și băeți, pecum și pentru alte haine.

Delenuri, crepoane, eporgiuri,
□ zefiruri și altele. □

Articole cosmetice, apă de Colonia, săpunuri fine de față, parfumuri și altele.

La secția cu coloniale:

Bomboane, ciocolată,
cadouri de sărbători!

□ Fructe sudice. □

PREȚURI CONVENABILE, SERVICIU PROMPT.

(3) 44-52

Practicant de farmacie.

In farmacia REMUS ROMONTIAN din Aiud se primește un practicant, din familie bună, cu maturitate (bacalaureat), care vorbește limba română, maghiară și ceva germană.

Oferte favorabile se află la sus
o o numitul farmacist. o o

(63) 1-3

PENTRU CEL MAI PREȚIOS LUCRU

s'a dovedit gospodinelor „Veritabilul Franck” Aduș la cafea. In spornicia sa zace efinătatea adevărată. Cu râșnița de cafea!

Iată. Măniatul pictor poate să se fi înșelat însă, căci ale Domnului judecări nu se îndreaptă după omenești supărări și neînțelegeri.

Minunați sunt și ceialalți pereți și cerimea capelei. Sfinții lui Michel Angelo sunt toți puternici, muschioși, încât par mai de grabă tăiați in marmură, decât zugrăviți in culori grăitoare. De pe boltituri atârna brațe vânjoase și trupuri, cari te fac să crezi, că ești de față la un săbor de sfinți plutitori in văduh... Se arată facerea lumii, sborul ingerilor peste apele caosului, crearea omului, căderea in păcat, jertfa lui Noe și profeții vechiului testament, alături de Sibilele (vrăjitoarele) credințelor păgâne de demult. Michel Angelo s'a întrecut pe sine însuși, dând lumii celea mai vestite picturi din toate timpurile. Vizitatorii nu mai au sfârșit aici, unde abia te poți mișca de mulțime și, adeseori, numai in oglinzi poți să vezi picturile de pe boltă. Că, de îmbulzeală, nici loc n'ai să-ți îndoiești spatele inapoi, să privești...

Dela Capela Sixtină purcedem spre Pinacotecă, muzeul icoanelor zugrăvite pe pânză. Sunt opt săli mari, unde vedem picturi din timpurile lui Giotto, Lorenzetti și Martini. Urmează Raffael cu Inchinarea Crailor la ieslele din Viflaim și cu Schimbarea la Față. O Preacurată a lui Tizian și alte tablouri dintre celea mai rare și mai vestite.

Se apropie ceasul prânzului și noi rătăcim încă, fără să simțim pic de oboseală, in sălile uriașe, unde sunt așezate săpăturile vechi din timpurile Grecilor și Romanilor. Aici vedem statua lui Apollo, zis din Belvedere, și pe Laokoon, preotul păgân de lângă țarmurii Troii, căruia șerpilor incolăciți îi sfarmă oasele, cu ale fiilor săi dimpreună. Sfășietoare privești, să vezi cum se încoară trupul de șarpe peste gaturile celor doi feciorași nenorociți și părintele lor nimic nu poate să le ajute, căci el însuși geme sub oțelul vinelor de fiară...! Iți vine să strigi de milă. Dar vezi că nu ai in fața ta decât o marmură lucie și rece, pe care au cioplit-o astfel, dându-i întreg fiorul spaimei și al durerii, doi sculptori greci, Polidor și Atenodor, in suta întâi de ani înainte de Hristos.

Ne oprim multă vreme și in fața „Nilului”, stâncă uriașă, înfățișând rodnicia marelui râu al Egiptului cu undele lui datătoare de belșug și de străluciri. E arătat ca moșneag cu trup vânjos de sănătate, pe care se hârjonesc 16 nepoței, inchipuind celea 16 revărsări ale râului binecuvântat de popoarele vechimii. Apoi alte sute și mii de statui, pietrii de pomenire și morminte, culese din Egipt, din Grecia, din Italia și de pretutindeni, unde mâna omenească a cioplit ceva înălțător, frumos și de preț. Un

singur coridor cu astfel de comori are lungime de 300 metri. Ne putem deci inchipui, ce uriaș palat este Vaticanul. Și ce comori neprețuite păstrează...!

Aici, jos, in Muzeul de arheologie, e parca toată lumea veche a Grecilor și Romanilor, prefăcută in stani de peatră, ca să facă măturie de viața bogată și îndelungată de demult. Aici vezi și simți, cât de bătrână e pacoste asta de lume, in care ne inchipuim că numai noi cei de azi insemnăm ceva! Noi suntem însă o biată și firavă zală târzie, într'un lanț, care cine știe până când se va mai tot depăna și întinde...!

*

Când ieșim din Vatican soarele arde ca para. E trecută ora amiezii. Câțiva mai tineri nu ne putem răbda totuși, să nu dăm o rătăcire cu tramvaiul până la Forul lui Traian, să vedem lespezile de unde au plecat legionarii romani spre Dacia, întemeind începuturile poporului nostru. Dar despre Traian și despre Columna lui, vom grăi mai târziu, după ce vom fi fost acolo toți pelerinii.

Frați săteni, țineți minte, gazeta voastră e „Unirea Poporului”